

หน่วยงานหลัก: กรมควบคุมโรค

หน่วยงานร่วม: กรมการแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

กองบริหารการสาธารณสุข

ประเด็น PA
การควบคุมป้องกันวัณโรค

อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ (เป้าหมาย \geq ร้อยละ 85)

Situation : สถานการณ์การรักษาของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ในปี 2559 – 2562 มีผลสำเร็จของการรักษา ร้อยละ 82.8 84.2 85 และ 85(ยังอยู่ระหว่างการรักษาร้อยละ 4) ตามลำดับ และมีอัตรา

การเสียชีวิตระหว่างการรักษา ร้อยละ 8.9 8.7 7.8 และ 7.6 ตามลำดับ ส่งผลให้อัตราความสำเร็จของการรักษาวัณโรคของประเทศไทยต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ผู้ป่วยวัณโรคเสียชีวิตระหว่างการรักษาสูง (2) การขาดนัดรับยาอย่างต่อเนื่อง และ (3) ไม่มีการติดตามประเมินผลการรักษา การพัฒนานวัตกรรมและมาตรฐานระบบการตรวจวินิจฉัย ป้องกัน ดูแลรักษาของสถานบริการสาธารณสุข และการนำผู้ติดเชื้อวัณโรคและผู้ป่วยวัณโรคเข้าถึงระบบบริการการรักษาที่ได้มาตรฐาน จะทำให้เกิดผลสำเร็จของการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรค และยังเป็น การควบคุมโรค โดยตัววงจรการแพร่กระจายเชื้อวัณโรค และป้องกันเชื้อวัณโรคต้อยา

ยุทธศาสตร์/มาตรการ	มาตรการที่ 1 ลดการเสียชีวิต		มาตรการที่ 2 ลดการขาดยา		มาตรการที่ 3 พัฒนาคุณภาพและระบบการกำกับติดตามดูแลรักษา	
	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ

กิจกรรมหลัก และ ผู้รับผิดชอบ	<ul style="list-style-type: none"> เร่งรัดตรวจคัดกรองค้นหาผู้ป่วยวัณโรคในกลุ่มประชากรหลักและผู้มีอาการสงสัยวัณโรค ด้วยการเอ็กซเรย์ปอดและวินิจฉัยที่รวดเร็ว(Molecular test) พร้อมขึ้นทะเบียนรักษาทุกราย พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการทางด้านวัณโรค โดยเฉพาะวัณโรคต้อยา ตรวจทดสอบความไวต่อยาทุกรายเพื่อค้นหา RR/MDR-TB เข้มงวดดูแลกลุ่มเสี่ยงในระยะเข้มข้น เช่น สูงอายุ โรคร่วมขาดสารอาหาร โดยการเยี่ยมบ้าน รับประทานผู้ป่วยใน สนับสนุนอาหารเสริม เฝ้าระวัง ดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา โรคร่วม สูงอายุ โดยเฉพาะระยะเข้มข้น 	กรมควบคุมโรค กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมการแพทย์	<ul style="list-style-type: none"> ใช้กลไก case management team กำกับติดตามการรักษา ดูแลรักษาโดยผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง และมีที่เลี้ยง (DOT) สร้างกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนและ อสม . ใช้กลไก พชพ.และกลไกในระดับพื้นที่ในการดูแลและติดตามการรักษาผู้ป่วยวัณโรค ร่วมกับทีมสหวิชาชีพ เครือข่ายหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ การช่วยเหลือทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ 	กรมการแพทย์ กรมควบคุมโรค กองบริหารการสาธารณสุข	<ul style="list-style-type: none"> กำกับ ติดตาม และประเมินผลการรักษาผู้ป่วยวัณโรค (Monitoring and evaluation) ใช้ระบบข้อมูลที่มีคุณภาพในการกำกับติดตามผู้ป่วยวัณโรค พัฒนาคุณภาพและประเมินมาตรฐานการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคในสถานพยาบาลให้ได้มาตรฐาน สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ ระบบบริการสุขภาพ และคุณภาพของสถานพยาบาลในการให้บริการดูแลรักษา พัฒนาเครือข่าย ระบบข้อมูลในการส่งต่อผู้ป่วยวัณโรคเพื่อการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง ใช้กลไกของ พรบ.โรคติดต่อ พ.ศ.2558 ในการกำกับ การขึ้นทะเบียนและติดตามการรักษาวัณโรค 	กรมการแพทย์ กรมควบคุมโรค กองบริหารการสาธารณสุข
------------------------------	---	---	--	--	---	--

ระดับความสำเร็จ	ไตรมาส 1 (3 เดือน)	ไตรมาส 2 (6 เดือน)	ไตรมาส 3 (9 เดือน)	ไตรมาส 4 (12 เดือน)
-----------------	--------------------	--------------------	--------------------	---------------------

ระดับความสำเร็จ	<p>1. Situation analysis : วิเคราะห์สถานการณ์ ขนาดและความรุนแรงของปัญหา กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่เป้าหมายช่องว่างและปัญหาอุปสรรค</p> <p>2. Planning จัดทำแผนงานเพื่อลดการเสียชีวิต การขาดยา และพัฒนาระบบการส่งต่อและติดตามผลการรักษา</p>	<p>Monitoring</p> <p>กำกับและติดตามการดำเนินงานมาตรการตามแผนงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ตัวชี้วัดกำกับติดตามมาตรการ : - ร้อยละความครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็น \geq ร้อยละ 82.5 - อัตราการเสียชีวิต \leq ร้อยละ 5 และ อัตราการขาดยาและโอนออกของผู้ป่วยวัณโรค เท่ากับ 0 	<p>Monitoring</p> <p>กำกับและติดตามการดำเนินงานมาตรการตามแผนงาน</p>	<p>Evaluation</p> <ul style="list-style-type: none"> อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ \geq ร้อยละ 85 และ ร้อยละความครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ \geq ร้อยละ 82.5
-----------------	--	--	---	--